

ÁVARP FORMANNS

Guðstaf Adolf Skúlason

Sá hópur fólks, sem ekki hefur lokið menntun umfram grunnmenntun, er mjög stór á íslenskum vinnumarkaði eða hátt í 40%. Ljóst er að þetta fólk stendur höllum fæti að því er lýtur að möguleikum til þróunar og sveigjanleika til jafns við framvindu atvinnulífs og nýsköpunar. Um leið liggur fyrir að takmörkuð grunnmenntun og starfsmenntun stendur samkeppnishæfni og nýsköpun fyrir þrífum. Undanfarin ár hafa Íslendingar upplifað hagvöxt án þess að störfum hafi fjölgað að sama skapi og virðist sem framleiðni hafi aukist til mikilla muna á skömmum tíma samhliða sívaxandi alþjóðlegri samkeppni. Mikilvægi menntunar mun án vafa áfram fara vaxandi á tímum aukinnar samkeppni og framleiðnikröfu.

Frá árinu 2000 hafa stéttarfélag og Samtök atvinnulífsins starfrækt sérstaka fræðslusjóði á almennum vinnumarkaði, einkum til að sinna starfsfræðsluþörfum ófaglærðs starfsfólks. Er það samdóma álit samningsaðila og annarra sem til þekkja að mjög vel hafi til tekist með starfsemi sjóðanna og að grettistaki hafi í raun verið lyft í starfsfræðslumálum ófaglærðra á síðasta samnings-tímabili. Launafólki hafa opnast ný tækifæri til að auka færni sína og hreyfanleika á vinnumarkaði í opnari heimi aukinnar framleiðni og samkeppni. Aukin hæfni íslensks mannaúds er auðvitað sameiginlegt hagsmunamál einstaklinganna sjálfra og atvinnulífsins og þjóðfélagsins í heild.

Vilji aðila vinnumarkaðarins hefur staðið til að stíga frekari skref í þessum efnum og reyna að brúa bilið milli formlega skólakerfisins og þess óformlega

- með því að bjóða upp á námsleiðir sem hlotið hafa ákveðna gæðavottun og fást metnar til eininga innan hins formlega skólakerfis.
- með því að stuðla að því að hægt sé að sækja slíkt nám á sem flestum stöðum á landinu.
- með því að gera fólki kleift að fá samræmt mat á sínu

fyrri námi og starfsreynslu, fá vottun á sinni raunfærni.

Segja má að áherslan á annað tækifæri til náms sé í raun nútímahugsun í fræðslumálum. Hún snýst um að menntun verði ekki einungis fengin með því að sitja á skólabekk í hefðbundnu skólaumhverfi heldur samanstandi hún jafnframt af þeirri reynslu og þekkingu sem einstaklingurinn hefur aflað sér, ekki síst úr atvinnulífinu. Hún snýst hins vegar jafnframt um að fólk með ýmiss konar reynslu og þekkingu geti byggt brýr yfir í hið formlega skólakerfi og fengið raunfærni sína metna til eininga, einkum á framhaldsskólastigi.

Það var ekki síst í þessu skyni sem Samtök atvinnulífsins og Alþýðusamband Íslands stofnuðu Fræðslumiðstöð atvinnulífsins í desember 2002 en hún tók síðan formlega til starfa í nóvember 2003. Fræðslumiðstöðin hefur verið skilgreind sem samstarfsvettvangur ASÍ og SA um fullorðins- og starfsmenntun á íslenskum vinnumarkaði í samstarfi við aðrar sameiginlegar fræðslustofnanir á vegum aðildarsamtaka ASÍ og SA. Í þjónustusamningi við menntamálaráðuneytið er samkomulag um að FA sinni fyrst og fremst þeim hópi fólks sem ekki hefur lokið framhaldsskóla, innflytjendum og öðru fólki í sambærilegri stöðu. Helstu verkefnin eru nefnd hér að framan en auk þeirra er Fræðslumiðstöðinni meðal annars ætlað að skilgreina menntunarfærir fyrirtækja, starfsstétta og einstaklinga og að byggja upp þekkingu á fullorðinsfræðslu.

Þótt verkefnin séu metnaðarfull og einungis tæpt ár sé liðið frá því að Fræðslumiðstöðin tók til starfa er mjög ánægjulegt að þegar skuli hafa náðst stórir áfangar í starfinu. Auk þess að hafa meðal annars starfað að fjölda þarfagreininga og mótun námsbrauta hefur Fræðslumiðstöðin nú þegar gert tillögu um mat á fimm námsleiðum fyrir ófaglærða sem menntamálaráðuneytið hefur samþykkt að meta megi til eininga á framhaldsskólastigi. Unnið er að mati á fleiri námsleiðum, í sumum tilfellum samhliða þróun þeirra. Þá er gerð rammásamnings Fræðslumiðstöðvarinnar við símenntunarmiðstöðvarnar um allt land jafnframt á lokastigi þegar þetta er ritað, honum er ætlað að stuðla að því að hægt verði að stunda

gæðavottað nám á sem flestum stöðum á landinu. Loks hefur mikið starf verið unnið í því skyni að undirbúa samræmda vottun á raunfærni.

Stofnun Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins er þannig ætlað að ná fram samræmingu og öflugri gæðastjórnun og að opna nýja möguleika fyrir íslenskt launafólk, því

sjálfu, atvinnulífinu og þjóðfélaginu öllu til hagsbóta. Ánægjulegt er að sjá að nú þegar hafa stórir áfangar náðst á þessari metnaðarfullu vegferð.

*Gústaf Adolf Skúlason,
formaður stjórnar Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins.*

UM TILURÐ OG STARFSEMI FRÆÐSLUMIÐSTÖÐVAR ATVINNULÍFSINS

Í þessu fyrsta ársriti Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins er ástæða til að fara nokkrum orðum um tilurð félagsins og starfsemina eins og hún hefur verið að þróast á þessum tæplega tveimur fyrstu starfsárum.

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins var stofnuð í árslok 2002 af Alþýðusambandi Íslands og Samtökum atvinnulífsins. Þetta var gert í kjölfar samninga á almennum markaði þar sem ríkisstjórn Íslands samþykkti yfirlýsingu um að efla starfsmenntun í atvinnulífinu. Eftir að þjónustusamningur var undirritaður við menntamálaráðuneytið í apríl 2003 hófst undirbúningur að starfsemi Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins. Formleg opnun fór þó ekki fram fyrr en 21. nóvember 2003 en þá höfðu starfsmenn verið ráðnir, húsnæði og vinnuáðstöðu komið í viðunandi horf og vinna var hafin við nokkur verkefni.

Núna ári síðar hefur mikið vatn runnið til sjávar. Línur í starfseminni eru að skýrast. Hér á eftir verður stuttlega gerð grein fyrir helstu áherslum og verkefnum í starfi Fræðslumiðstöðvarinnar. Upplýsingum er þannig hagað að áhersluatriði úr samningi við menntamálaráðuneytið eru feitletruð en síðan er lýsing á áherslum og helstu verkefnum í framkvæmd Fræðslumiðstöðvarinnar. Þessi upptalning er ekki tæmandi en gefur lesendum vonandi mynd af starfseminni.

Samstarfsvettvangur

FA er samstarfsvettvangur ASÍ og SA um fullorðins- og starfsmenntun á íslenskum vinnumarkaði sem mun eiga samstarf við menntamálaráðuneytið og ýmsar fræðslustofnanir. FA er einnig ætlað að þjóna sameiginlegum fræðslustofnunum sem starfa á vegum aðildarsamtaka ASÍ og SA. (Úr þjónustusamningi)

Til að byggja upp samstarfsvettvang og þjóna sameiginlegum fræðslustofnunum á vegum aðildarsamtaka ASÍ og SA hefur FA:

- boðið upp á starfsaðstöðu í húsakynnum sínum. Í hús-næðinu á Grensásvegi 16a eru nú ásamt Fræðslumiðstöð atvinnulífsins, Mímir-símenntun ehf., Mennt, samstarfsvettvangur atvinnulífs og skóla og Lands-Mennt, starfsmenntun Samtaka atvinnulífsins og verkafólks á landsbyggðinni. Sköpuð hefur verið aðstaða fyrir fjarfundarbúnað og unnið er að tengingu við FS-netið sem framhaldsskólar og símenntunar miðstöðvar nota. Einnig hefur verið sköpuð aðstaða fyrir starfsmenn símenntunarmiðstöðva innan KVASIS, þegar þeir eiga leið í höfuðborgina.

Ingibjörg E. Guðmundsdóttir